

REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Zakonodajno-pravna služba

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 94, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Številka: 542-10/25-1/

Datum: 18. junij 2025

EPA 2023-IX

DRŽAVNI ZBOR JE NA SEJI 18. 6. 2025 SPREJEL ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVLJENJU NEPLODNOSTI IN POSTOPKIH OPLODITVE Z BIOMEDICINSKO POMOČJO (ZZNPOB-A) V NASLEDNJEM BESEDILU:

Z A K O N

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVLJENJU NEPLODNOSTI IN POSTOPKIH OPLODITVE Z BIOMEDICINSKO POMOČJO (ZZNPOB-A)

1. člen

V Zakonu o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (Uradni list RS, št. 70/00, 15/17 – DZ in 100/24 – odl. US) se besedilo 1. člena spremeni tako, da se glasi:

»Ta zakon ureja zdravstvene ukrepe, s katerimi se upravičencem pomaga pri spočetju otroka in se jim tako omogoči uresničevati svobodo odločanja o rojstvih svojih otrok.«.

2. člen

V 3. členu se v prvem odstavku za besedama »kirurškimi posegi« doda besedilo »ter z darovanjem spolnih celic«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Zdravljenje je tudi odvzem in shranjevanje moških in ženskih spolnih celic, pri katerem oziroma kateri po dognanjih in izkušnjah medicinske znanosti obstaja nevarnost, da bo postal neploden oziroma neplodna.«.

3. člen

V 5. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Upravičenci do postopkov OBMP (v nadaljnjem besedilu: upravičenci) so:

- ženska in moški, ki živita v medsebojni zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti in ki glede na izkušnje medicinske znanosti ne moreta pričakovati, da bi dosegla zanositev s spolnim odnosom in jima ni mogoče pomagati z drugimi postopki zdravljenja neplodnosti,

- ženska in moški, ki živita v medsebojni zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti v primerih, kadar se s temi postopki lahko prepreči, da se na otroka prenese huda dedna bolezen,
- istospolni ženski par v medsebojni zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti,
- samska ženska.«.

Tretji odstavek se črta.

Dosedanji četrti odstavek, ki postane tretji odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Medsebojna zakonska zveza ali zunajzakonska skupnost iz prve, druge in tretje alineje prejšnjega odstavka mora obstajati v času vnosa spolnih celic ali zgodnjih zarodkov.«.

4. člen

V 6. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Do postopkov OBMP so upravičeni polnoletni in razsodni upravičenci ter v primerni starosti za opravljanje starševskih dolžnosti in v takem psihosocialnem stanju, v skladu s katerim se lahko utemeljeno pričakuje, da bodo sposobni opravljati starševske dolžnosti v korist otroka.«.

5. člen

V 8. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek se lahko za postopke OBMP uporabijo jajčne celice darovalke ali semenske celice darovalca, kadar po izkušnjah biomedicinske znanosti ni možnosti, da bo prišlo do nosečnosti z uporabo spolnih celic upravičencev, ali če so bili neuspešni drugi postopki OBMP iz tega zakona ali če gre za primere iz druge, tretje ali četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona.«.

Tretji odstavek se črta.

6. člen

V 10. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Darovalec ali darovalka spolnih celic ima pravico do povračila stroškov, ki so mu oziroma ji nastali v zvezi s prihodom v center za OBMP, bivanjem v njem, vrnitvijo, pregledi, odvzemom spolnih celic, in do povračila stroškov zaradi izgubljenega zaslužka za čas izvajanja OBMP.«.

7. člen

V prvem odstavku 11. člena, v petem odstavku 15. člena, v prvem, drugem, tretjem, četrtem in petem odstavku 16. člena, v drugem odstavku 20. člena, v prvem odstavku 25. člena in v tretjem odstavku 40. člena se besedilo »minister, pristojen za zdravstvo« v vseh sklonih nadomesti z besedilom »minister, pristojen za zdravje« v ustreznem sklonu.

8. člen

V 12. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Strokovno posvetovalno telo iz prejšnjega odstavka sestavljata zdravnik in embriolog, v primeru darovalskih postopkov pa sta vključena še univerzitetni diplomirani pravnik oziroma magister prava 2. bolonjske stopnje in socialni delavec.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Člane strokovno posvetovalnega telesa na predlog odgovorne osebe za OBMP imenuje direktor zavoda, kjer se OBMP izvaja.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »morata zakonca ali zunajzakonska partnerja« nadomesti z besedilom »morajo upravičenci«.

Dosedanji četrti odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Upravičence je treba poučiti o pravnih posledicah njihove privolitve v OBMP s spolnimi celicami darovalke ali darovalca in s pravnimi posledicami rojstva otroka, spočetega s tako OBMP. O teh pravnih posledicah jih mora poučiti pravnik.«.

9. člen

V 22. členu se v prvi in drugi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»Postopek OBMP iz 4. člena tega zakona se lahko opravi samo na podlagi skupne pisne privolitve upravičencev iz prve, druge ali tretje alineje ali pisne privolitve upravičenke iz četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona.

Preden upravičenci podajo pisno privolitev v postopek OBMP jih mora zdravnik poučiti o postopku OBMP, z možnostjo za uspeh, morebitnimi posledicami in nevarnostmi postopka za žensko, moškega in otroka ter jim svetovati. Zdravnik jih obvesti, v kakšne namene se zbirajo in obdelujejo njihovi osebni podatki, ter jim pojasni, da se varujejo kot poklicna skrivnost po prvem odstavku 18. člena tega zakona.«.

V tretjem odstavku se besedilo »zakonca ali zunajzakonska partnerja« nadomesti z besedo »upravičence«.

Četrti in peti odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»Zdravnik mora upravičencem pojasniti pravila o shranjevanju spolnih celic in zarodkov in jih vprašati po njihovih željah glede trajanja hrambe in odločanja o morebitnih neuporabljenih zarodkih.

Zdravnik mora upravičencem obrazložiti druge možnosti, s katerimi je mogoče rešiti ali obiti njihov vzrok neplodnosti, tudi take, ki jih njegov center ne opravlja, in jim omeniti nemedicinske izbire, kot sta posvojitev ali opustitev zdravljenja.«.

V sedmem odstavku se besedilo »Minister, pristojen za zdravstvo« nadomesti z besedilom »Minister, pristojen za zdravje«.

10. člen

V 23. členu se v prvem odstavku besedilo »Eden ali drugi od zakoncev oziroma zunajzakonskih partnerjev« nadomesti z besedilom »Eden ali drugi od upravičencev iz prve, druge ali tretje alineje ali upravičenka iz četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona.«.

V drugem odstavku se besedilo »zakoncev oziroma zunajzakonskih partnerjev« nadomesti z besedilom »upravičencev iz prve, druge ali tretje alineje ali upravičenke iz četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona«.

11. člen

V 24. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Pred postopkom OBMP z darovanimi spolnimi celicami mora zdravnik, ki je odgovoren za izvedbo postopka, poučiti upravičence o poteku postopka, pravnik pa jih mora poučiti o pravnih posledicah postopka.«.

V drugem odstavku se besedilo »zakonca ali zunajzakonska partnerja« nadomesti z besedo »upravičence«.

12. člen

Besedilo 29. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Spolne celice enega darovalca ali ene darovalke se lahko uporabljajo za OBMP, dokler ne pride do rojstev dveh otrok v največ dveh različnih družinah ali pri največ dveh različnih ženskah.«.

13. člen

V 32. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Morebitni preostali zgodnji zarodki se hranijo in se pozneje lahko ob pogojih iz tega zakona vnesejo v telo ženske iz začetnega postopka. Vnos se lahko opravi samo na skupno pisno zahtevo upravičencev iz prve, druge ali tretje alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona, ki so dali privolitev po prvem odstavku 22. člena tega zakona za začetek postopka OBMP, ali pisne izjave upravičenke iz četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona, ki je podala lastno pisno privolitev po prvem odstavku 22. člena tega zakona za začetek postopka OBMP.«.

14. člen

V 35. členu se prvi in drugi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»Semenske celice, neoplojene jajčne celice in neuporabljeni zgodnji zarodki se hranijo toliko časa, kolikor želijo upravičenci, vendar ne več kot deset let. Če se upravičenci iz prve, druge ali tretje alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona o času hrambe ne strinjajo, o tem odloči Državna komisija za OBMP.

Po poteku časa iz prejšnjega odstavka se lahko hranjenje semenskih celic, neoplojenih jajčnih celic in zgodnjih zarodkov z dovoljenjem Državne komisije za OBMP podaljša do starosti, ki je primerna za rojevanje otrok in opravljanje starševske dolžnosti. Podaljšanje se odobri na podlagi medicinskih ali drugih utemeljenih razlogov,

kot so hujša bolezen, zdravljenje ali druge izjemne osebne okoliščine. Zahtevo za podaljšanje poda upravičenec, od katerega spolne celice izvirajo.«.

15. člen

Besedilo 36. člena se spremeni tako, da se glasi:

»S shranjenimi semenskimi celicami, neoplojenimi jajčnimi celicami in zgodnjimi zarodki sme upravljati samo center za OBMP skladno z zakonom, ki ureja standarde kakovosti in varnosti pri uporabi človeških tkiv in celic.

Za prenos med centri OBMP je potrebno pridobiti soglasje Državne komisije za OBMP. Upravičenec, od katerega spolne celice izvirajo, vloži pisno vlogo za prenos na center za OBMP, ki jih hrani. Pri prenosu zgodnjih zarodkov vložita skupno pisno vlogo upravičenca iz prve, druge ali tretje alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona oziroma vloži lastno pisno vlogo upravičenka iz četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona. Center za OBMP vlogo, ki vsebuje tudi privolitev prejemnega centra za OBMP, posreduje Državni komisiji za OBMP.«.

16. člen

V 38. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Zgodnji zarodki se lahko raziskujejo samo s pisnim privoljenjem upravičencev, ki se jim pomaga s postopkom OBMP, z dovoljenjem Državne komisije za OBMP ter odobritvijo in pod nadzorom Medicinsko-etične komisije.«.

17. člen

V 39. členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»— osebnih podatkih upravičencev, ki se jim pomaga s postopki OBMP,«.

18. člen

V 43. členu se v prvem odstavku v napovednem stavku besedilo »500.000 tolarjev do 5,000.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »2.000 eurov do 20.000 eurov«.

V 2. točki se besedilo »tretjim odstavkom 8. člena ter« in »spolnih celic in« črta.

V 3. točki se besedilo »ministra, pristojnega za zdravstvo« nadomesti z besedilom »ministra, pristojnega za zdravje«.

V 13. točki se besedilo »skupne pisne zahteve zakoncev ali zunajzakonskih partnerjev« nadomesti z besedilom »skupne pisne zahteve upravičencev iz prve, druge ali tretje alineje ali pisne izjave upravičenke iz četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona«.

V drugem odstavku se besedilo »50.000 tolarjev do 250.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »200 eurov do 1.000 eurov«.

V tretjem odstavku se besedilo »200.000 tolarjev do 2,000.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »800 eurov do 8.000 eurov«.

V četrtem odstavku se besedilo »20.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »100 eurov do 500 eurov«.

V petem odstavku se besedilo »800.000 tolarjev do 8.000.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »3.000 eurov do 33.000 eurov«.

V šestem odstavku se besedilo »100.000 tolarjev do 500.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »500 eurov do 2.000 eurov«.

19. člen

V 44. členu se v prvem odstavku v napovednem stavku besedilo »50.000 tolarjev do 150.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »200 eurov do 650 eurov«.

V 2. točki se besedilo »tretjim odstavkom 8. člena ter« in »spolnih celic in« črta.

V 7. točki se besedilo »skupne pisne zahteve zakoncev ali zunajzakonskih partnerjev« nadomesti z besedilom »skupne pisne zahteve upravičencev iz prve, druge ali tretje alineje ali pisne izjave upravičenke iz četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona«.

20. člen

V 45. členu se besedilo »100.000 tolarjev do 150.000« nadomesti z besedilom »2.500 eurov do 10.000 eurov«.

Končna določba

21. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.